
РЕШЕНИЕ

КАРАР

14.07.2023

Кырым-Сарай авыл

№91

Статус турындагы нигезләмәне раслау турында
Кырым-Сарай авыл Советы депутаты
Баулы муниципаль районы торак пунктлары

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы федераль законнарга, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Кырым-Сарай авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә Уставына ярашлы рәвештә, Кырым-Сарай авыл жирлегә Советы:

1. Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлегә Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне расларга.
2. Әлегә карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында һәм Баулы муниципаль районы сайтында бастырып чыгарырга.
3. Әлегә карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Әлегә карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Башлык, Совет Рәисе
Кырым-Сарай авыл жирлегә башлыгы

Д. А. Шакиржанов

Эш

Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында

Элеге Нигезлэмә Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрән гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели.

1 нче маддә. Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы «Кырым-Сарай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына, элеге Нигезлэмәгә ярашлы рәвештә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 нче маддә. Депутатның вәкаләтләре срогы

1. Депутатның вәкаләтләре ул сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы эшли башлаган көннән туктатыла, элеге положениенә 3 статьясында каралган очраклардан тыш.

2. Депутатның вәкаләтләре срогы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Кырым-Сарай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы белән билгеләнә.

3 нче маддә. Депутат вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яки чикләнгән эшкә сәләтле дип танылу;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яки үлгән дип игълан итү;
- 5) ана карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читтә даими яшәү урынына;

- 7) Россия Федерациясе гражданлыгын яки чит ил дәүләте гражданлыгын туктату - Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы, анын нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил дәүләте гражданлыгы (гражданлыгы) булу яисә Чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ Россия Федерациясе гражданы яисә Россия Федерациясе халыкара килешүе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы чит ил гражданы булырга хокукы, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;
- 8) сайлаучылар тарафыннан кире чакыру;
- 9) Крым-Сарай авыл жирлеге Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алмаштырган альтернатив гражданлык хезмәтенә жибәрү;
- 11) "коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә һәм тыюларны үтәмәү;
- 12) алты ай рәттән Баулы муниципаль районы Крым-Сарай авыл жирлеге Советы утырышларында житди сәбәпләрсез депутат булмау;
- 13) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Баулы муниципаль районы Крым-Сарай авыл жирлеге Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез Баулы муниципаль районы Крым-Сарай авыл жирлеге Советы утырышлары арасында барлыкка килгән булса, мондый нигез барлыкка килгән көннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы башлыгы (Раиса) депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн-Баулы муниципаль районы Крым-Сарай авыл жирлеге Советына әлегә гариза кергән көн.

4 нче маддә. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның таныклыгы бар, ул депутатның шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документ булып тора, шулай ук ул үз вәкаләтләре чорында кулланган күкрәк билгесе.

2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы Баулы муниципаль районы Крым-Сарай авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

5 нче маддә. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутатлык эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә алып бара, депутатлык эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын

үтәү белән бергә алып бара, Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Кырым-Сарай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очраклардан тыш.

6 нчы маддә. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутатның эшчәнлек формалары булып:

- а) Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы утырышларында катнашу;
- б) Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;
- в) Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы карарлары проектларын Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы карарына кертү;
- г) депутат сорауы кертү;
- д) депутат мөрәҗәгатә юнәлеше;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазифаи затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) гражданның хокукларын бозуны кичекмәстән туктату буенча чаралар күрүне таләп итеп, тиешле вазифаи затларга мөрәҗәгать;
- з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре фракцияләре һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территорияль иҗтимагый үзидарә оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Кырым-Сарай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставында, башка муниципаль актларда каралган башка формаларда да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 нче маддә. Депутатның Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутат Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге советы утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында вакытында хәбәр ителә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы Регламентына ярашлы рәвештә ала.

Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы утырышында катнаша алмаганда, депутат бу хакта алдан ук Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советы Рәисенә хәбәр итә.

3. Депутатның:

1) Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл җирлеге Советына комиссиядә һәм тиешле вазифаларга сайланырга һәм сайланырга;

- 2) Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы каравы өчен сораулар тэкдим итэргэ;
- 3) Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы тарафыннан төзелэ торган органнарны һәм Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләнэ торган, килештерелэ торган) вазифаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергэ;
- 4) хокук булдыру инициативасын гамәлгэ ашыру тәртибендэ Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советының хокукый актлары проектларын кертергэ;
- 5) Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге советының көн тәртибе, каралган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тэкдимнәр һәм искәرمәләр, карарлар проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертү;
- 6) Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы утырышында Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советына хисап бирүче яки контрольдэ тоткан теләсэ кайсы органның яки вазифаи затның чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тэкдимнәр кертергэ;
- 7) Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптэ бәхәсләрдэ катнашу;
- 8) Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчэ, ижтимагый әһәмияткэ ия булган гражданның мөрәжәгатъләрен игълан итэргэ;
- 9) үз тэкдимнәренне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;
- 10) Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы утырышларының протоколлары эчтәлеге белән танышырга.

4. Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тэкдимнәр һәм искәرمәләр Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 нче маддә. Депутатның Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, аларның әгъзасы булып тора, тэкдимнәр кертә, каралган мәсьәләләрне тикшерүдә һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат ул әгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тэкдимнәр кертә, каралган мәсьәләләрне тикшерүдә һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 нчы маддә. Депутатның Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләренең аларның компетенциясе чикләрендәге йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы яки аның комиссияләре йөкләмәсе буенча депутат Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы карарларының муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый формаларына һәм милек формаларына карамастан жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан үтәләшен тикшерүдә катнаша.

3. Бу йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 нчы маддә. Депутат сорауы

1. Депутат Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар житәкчеләренә, Кыргыз-Сарай авыл жирлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә депутат сорауы белән мөрәжәгать итәргә хокуклы аларның компетенциясе.

2. Депутат сорауы депутат мөрәжәгәте, ул Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы карары буенча депутат сорауы дип таныла. Депутат сорауы турында тәкъдим депутат яки депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы утырышында Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазифаи зат, депутат сорауы жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язма рәвештә, Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы билгеләгән сроктан соң 30 көннән дә соңга калмыйча җавап бирергә тиеш. Җавап орган житәкчесе, вазифаи зат, депутат сорауы жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яки аның бурычларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Сорау инициаторы сорауда куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторы алдан хәбәр ителә, әмма мәсьәләне карау көненә өч көн кала.

5. Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы Жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органы вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесен Баулы муниципаль району Кыргыз-Сарай авыл жирлеге Советы билгеләгән срокка депутат сорауы буенча кабул ителгән карарны үтәү турында язма җавап бирергә мәҗбүр итәргә хокуклы.

11 нче маддә. Депутат мөрәжәгәте

1. Депутат мөрәжәгәте булып депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, оешмада, аларның оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә кәргән мәсьәләләр буенча, аның депутатлык эшчәнлегә белән бәйле мәгълүмат һәм мәгълүмат алу максаты белән язма рәвештә мөрәжәгать итүе санала.

2. Депутат мөрәжәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Депутат мөрәжәгатьләрен дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфай затлары, оешмалар, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан, ижтимагый берләшмәләр гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда карый.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгәтьтә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазифай зат яки аңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 нче маддә. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданнарны кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга бер тапкырдан да сирәгрәк сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегә турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан килгән тәкъдимнәрне, шикаятьләренә карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләренә дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә, аларның исемлеген һәм бирү тәртибен Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирилегә Советы билгели.

Депутатның сайлаучылар белән ачык чара формасындагы очрашулары Россия Федерациясенә жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, йөрешләр һәм пикетлар турындагы законнарына ярашлы рәвештә үткәрелә.

13 нче маддә. Депутат берләшмәләре эшендә депутатның катнашуы

1. Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы депутаты уртак эшчэнлек һәм каралган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелгән депутат фракциясе яки төркеме составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләренә һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм эшчэнлек тәртибе Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнә.

14 нче маддә. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары белән мөнәсәбәтләре

1. Депутат Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итүче хокукларга ия.

2. Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы депутатның сайлау округында эшләве, аның Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы, аның органнары карарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турында хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә, икътисади һәм социаль үсеш программаларының үтәлеше, депутатның тәнкыйди искәртмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатның законнарны, муниципаль берәмлекләренә вәкилләклә органнары эшенең практикасын, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүенә булышлык күрсәтәләр.

15 нче маддә. Депутатның вазифаи затлар тарафыннан кабул итү хокукы

Үз эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча депутат Кырым-Сарай авыл жирлеге территориясендә жирле үзидарә органнарын, предприятиеләрен, оешмаларны, муниципаль милек формасы учреждениеләрен чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 нчы маддә. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазифаи затларыннан аның депутатлык эшчәнлегенә белән бәйле, закон белән саклана торган сер булмаган мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

17 нче маддә. Депутатның бурычлары

1. Депутатның бурычы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының "Кырым-Сарай авыл жирлеге" муниципаль берәмлегенә Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

- 2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;
- 3) даими рәвештә, айга бер тапкырдан да сирәгрәк, сайлаучыларны кабул итү;
- 4) гражданнарның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләреннән, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен вакытында карап чыгарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;
- 5) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда елына бер тапкырдан да сирәгрәк хисап бирергә;
- 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә чикләүләрен үтәргә;
- 7) "коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә;
- 8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәү;
- 9) дәүләт һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм дәрәжәсенә кагылышлы мәгълүматларны ачмаска;
- 10) Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләреннән керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән срокка ел саен үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иреннән) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга гамәлдәге законнарга ярашлы (кешеләрдән тыш), Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлегенә Советының муниципаль вазыйфаларын биләүче һәм үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыручы депутатлар.

2. «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1 өлешендә каралган очракларда үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыручы Депутат Россия Федерациясе законнары нигезендә керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат бирә. Әгәр хисап чоры дәвамында «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1 өлешендә каралган килешүләр, аларның гомуми суммасы әлегә затның һәм аның хатынының (тормыш иптәшеннән) хисап чорына кадәрге соңгы өч елдагы гомуми керемнән артып китсә, муниципаль депутат вазифасы һәм үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыручы, бу хакта Татарстан Республикасы Башлыгына (Раису) «муниципаль вазыйфага яки жирле хакимият башлыгы вазыйфасына дөгъва кылучы гражданнарның керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирү тәртибе турында» Татарстан Республикасы Законының 19.07.2017 № 56-ТРЗ 2 статьясындагы 2 өлешендә каралган махсуслаштырылган мәгълүмат ресурсын

кулланып хэбэрнамэ жибэрү юлы белэн хэбэр итэ. контракт буенча муниципаль вазыйфаларны яки жирле хакимият башлыгы вазыйфаларын биләүче затлар.

3. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, «Кырым-Сарай авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

18 нче маддә. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутатның:

1) эшкуарлык эшчәнлегә белән шәхсэн яки ышанычлы кешеләр аша шөгыйльләнергә;

2) коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы белән түләүсез идарә итүдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек ияләре ширкәтенә съездында (конференциясендә) яки гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек ияләре ширкәтенә съездында (конференциясендә) яки гомуми жыелышында катнашудан тыш) Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы башлыгына (Раиса) алдан хэбәр итү;

в) Муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр советы Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләренә башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманы оештыручы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яки муниципаль милектә булган акцияләренә (устав капиталындагы өлешләренә) идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актларга ярашлы рәвештә муниципаль берәмлек оештыручы (акционер, катнашучы) булып торган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) Укыту, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шулай ук вакытта укыту, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил дөүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый;

4) идарә органнары, попечительлек яки күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче аларның структур бүлекчәләренә башка органнары

составына керергә, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса.

2. Вәкаләтләрән даими нигездә гамәлгә ашыручы Депутат гражданлык административ яки жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очрақларынан тыш) сыйфатында катнаша алмый.

19 нчы маддә. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын үтәргә тиеш, шул исәптән:

- 1) Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы утырышларында билгеләнгән дисциплина һәм регламентны үтәргә;
- 2) башкаларның фикеренә карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтү, депутат вәкаләтләрән үтәү белән бәйлә рәвештә мөнәсәбәтләргә кергән башка депутатларга, вазифаи затларга һәм гражданнырга хөрмәтсезлек күрсәтүгә юл куймау;
- 3) депутатлык эшчәнлегә белән бәйлә булмаган максатларда, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутат вәкаләтләрән үтәү белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны ачмаска һәм кулланмаска;
- 4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазифаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын кулланмаска;
- 5) депутатлык бурычларын объектив үтәүдә шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, белдерүләрдән, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советының абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләрдән качарга;
- 6) Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы карары белән расланган тәртиптә Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советына бу хакта хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгәтьләр конфликтын булдырмауға юнәлдерелгән карарларын үтәргә;
- 7) Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән Халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очрақта Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советы йөкләмәсе буенча депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 нче маддә. Депутатлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутатлык эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, «Кырым-Сарай авыл жирлеге» муниципаль берәмлегә уставы, Баулы муниципаль районы Кырым-Сарай авыл жирлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алганда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр башкарганда, шулай ук депутатларга, алар биләгән торак һәм (яки)

хезмэт бинасына, аларның багажына, шәхси һәм хезмэт транспорт чараларына, хат алышуларга карата оператив-эзләү чараларын үткәргәндә, алар кулланган элемтә чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш бирүдә әйтелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килгән башка гамәлләр өчен, шул исәптән аның вәкаләтләре срогы тәмамланганнан соң, җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Бу положение депутатның халык алдында мыскыллауларга, яла ягуга яки федераль законнарда каралган башка хокук бозуларга юл куелган очрақларга кагылмый.